

বৃহদারণ্যক উপনিষদ

৪র্থ অধ্যায়ঃ এবং ৪র্থ ব্রাহ্মণ থেকে
Explain ~~ক~~ দেহান্তরী যুক্তি লিখতে হবে।

Marks- 5

ETP- ৫ অক্ষয়ব্রাহ্মণব্রাহ্মণ, নেত্র্য পংক্কেহমিব নেত্র্যৈনম্নেত্র
প্রম্না অভিময়ান্তি ৫ এতত্তে কোমাত্রাঃ সমভ্যদ-
দালো সদ্যঃকোম্বকামতি ৫ যত্রৈব চাত্মঃ পুত্রঃ
গাত্রাৎ পর্ষবর্ততেহ্যাকৃমস্তো বৈতি ॥ (৪।৪।৩)

SANS Explain- দেহান্তরী প্রাপ্তিবর্তনে সাধীক ইতি চতুর্থ
অধ্যায় চতুর্থ ব্রাহ্মণ, অর্থাৎ । তদে দেহান্তরী প্রাপ্তিঃ কস্য
কস্য চ ইতি প্রশ্নে যত্র বক্তে বিদ্বানঃ প্রতিপদ্যতে ।
স্বর্গকালে উপস্থিতে স্বীকৃত্য দৌর্ভলঃ পংক্কেহম্বু প্রাপ্য
নির্গচ্ছতি । দেহস্য এব দৌর্ভলঃ পংক্কেহম্বু চ, পবন্তু আত্মনঃ
দৌর্ভল্যদ্যঃ উপচারিকঃ । অত্রা যতঃ অমূর্ত্তস্য কামপি
ন অবলভেৎ, তচ্ছতি । ন চ অস্য যতঃ পংক্কেহম্বু নিত্য-
ইত্যেহম্বুতঃ পুত্রবৎস্য । বিবেকভেদে হিমংক্কেহম্বুঃ ।
ইব ক্ষয়েন দেহান্তরীঃ স্তনঃ আত্মনি অত্রোপশন্তে ।
যত্র পংক্কেহম্বু এব ত্রৈব অবল্যমিব ইতি এবলোচন
ইব ক্ষয়স্য প্রযোজঃ কর্তব্যঃ উপস্থ্য পংক্কেহম্বু প্রযোজ্য
প্রযোজ্যঃ অমানকর্তৃকত্বাৎ ।

দেহস্য উপস্থ্যকালে এত প্রশ্নঃ বসাদ্যঃ
অত্রা নম্ অভিময়ান্তি । তদে স্বীকৃত্য দেহান্তরীঃ অত্রোপঃ
বিদ্বান দেহান্তরী ইন্দ্রিয়ানি পংক্কেহম্বু চ সদ্যঃকামো

अविद्यायाः हेतुः । तेषामात्मा चक्षुःसदृशानि कृपादिप्रकाश-
शक्तिवत्त्वात् प्रकाशं प्रदीपवद्वत्कार्यत्वात् । चक्षुःसदृशानि इन्द्रियानि
दीपवत्त्वात् निर्लेपान् ग्रहीयन्ति । अत्र तु निर्लेपान् प्रकाशवत्त्वात्
न हेतुः इन्द्रियवत्त्वात् चक्षुःसदृशान् पूनाः क्रियाशक्त्यादिगुणः

निद्रियवत्त्वात् आत्माः तेषामात्मानं कर्तुं च शक्नुवन्ति ।

इत्येवमेव चक्षुः कृपादिप्रकाशान् शक्तिवत्त्वात् । साक्षात्पदेन
वर्तते तेषां चक्षुःसदृशानि चक्षुःसदृशानि चक्षुःसदृशानि इन्द्रियानि
प्राप्तुं शक्नुवन्ति । देशान् विनामे चक्षुः शक्तिवत्त्वात् देशान्
शक्तिवत्त्वात् प्रकाशवत्त्वात् । तदा दृशित्वात् प्रकाशवत्त्वात्
इत्यर्थः कृपा न शक्नुवति ।